

ALEKSANDER TOBIS

ROLA WYTYCZNYCH CENTRALNEGO ZARZĄDU ZAKŁADÓW KARNYCH W PRAWIE PENITENCJARNYM

Prawo karne materialne, prawo postępowania karnego oraz prawo karne wykonawcze, choć od 19 kwietnia 1969 r. wchodzi w skład tzw. kodyfikacji karnej, choć obejmują swym zakresem ogromną liczbę norm karnych, nie są w stanie sprostać postulatowi regulacji całokształtu stosunków społecznych powstających z chwilą popełnienia przez człowieka czynu zabronionego. Poza kodeksami: karnym, postępowania karnego i wykonawczym pozostają różnej rangi normy prawne — z różnych przyczyn, z których prakseologiczne wysuwają się na plan pierwszy. Przypuszczać należy, że właśnie z tego powodu ustawy odsyłają do bardziej szczegółowego uregulowania w przepisach wykonawczych wielu problemów merytorycznych. Poza trójczłonową kodyfikacją karną pozostają lub ciągle jeszcze powstają inne ustawy, zawierające w swoim składzie normy karne, ale regulujące w pierwszym rzędzie inne w swej zasadniczej treści zagadnienia.

Trudno byłoby kwestionować proces powstawania nowego prawa, odzwierciedlającego nowo ukształtowane stosunki społeczne, ekonomiczne, polityczne czy inne w porównaniu ze status quo sprzed lat. Postulat, by prawo nadążało za rozwojem społecznym, cywilizacyjnym, wydaje się w tych warunkach żądaniem niewygórowanym.

I. Pewien fragment ogólnych problemów odnoszących się do roli prawa w państwie i społeczeństwie dotyczy też sytuacji, gdy ustawa zezwala na uregulowanie szczegółowsze pewnego zakresu stosunków, stanowiących przedmiot norm wykonawczych. Mamy tu na myśli m. in. ustawową delegację zawartą w art. 212 kodeksu karnego wykonawczego do wydania przez Ministra Sprawiedliwości regulaminów wykonywania kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania oraz innych przepisów niezbędnych do wykonania k.k.w.

O ile polecenie opracowania regulaminów wykonywania kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania traktować należy jako rozwiązanie w pełni oczywiste, oparte na tradycji, uzasadnione względami praktycznymi, potrzebą skonkretyzowania i rozwinięcia nazbyt syntetycznych norm kodeksu karnego wykonawczego, o tyle upoważnienie

do wydawania także „innych przepisów niezbędnych do wykonania niniejszej ustawy” uznać należy za dalekowzroczne i elastyczne podejście do kwestii stanowienia norm prawa penitencjarnego i kształtowania polityki penitencjarnej.

Regulaminy zostały wydane w formie zarządzeń Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 I 1974 r., z mocą od 1 IV 1974 r.¹, mimo że art. 212 § 1 k.k.w. przewidywał formę rozporządzenia dla tych aktów prawnych. Nie należy jednak tego traktować jako przeoczenia, lecz jako świadomy wybór uprawnionych władz. We wstępach do wspomnianych regulaminów oraz w § 1 obu zarządzeń deklaruje się wyraźnie ich tymczasowy charakter i podkreśla potrzebę zebrania doświadczeń oraz przeprowadzenia badań nad skutecznością przyjętych rozwiązań — przed wydaniem regulaminów w formie rozporządzenia. Trudno odmówić cechy racjonalności takiemu postępowaniu. Inna sprawa, że okres tymczasowości nabył się przedłuża. Należałoby zintensyfikować prace nad ostatecznym ukształtowaniem regulaminów i pilnym ich wprowadzeniem do praktyki więziennej.

Praktyka wykonawcza dotycząca kary pozbawienia wolności regulowana jest jednak także innymi przepisami, wśród których ważne miejsce zajmują Wytyczne Centralnego Zarządu Zakładów Karnych. Dla zrozumienia ich roli w prawie i polityce penitencjarnej wydaje się potrzebne najpierw ich scharakteryzowanie ogólne, a następnie uściślenie cech na tyle, by można było dostatecznie poprawnie orzec o ich obecnym miejscu i funkcji oraz o perspektywach na przyszłość.

II. W okresie obowiązywania tymczasowych regulaminów wykonywania kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania, tj. od 1 IV 1974 r. wydane zostały następujące wytyczne CZZK:

1) z dnia 2 IV 1975 r. w sprawie przeciwdziałania i zwalczania negatywnych przejawów podkultury więziennej;

2) z dnia 26 V 1975 r. w sprawie realizacji w zakładach karnych dla kobiet odstępstw od przewidzianego w regulaminie sposobu wykonywania kary pozbawienia wolności;

3) z dnia 21 XII 1976 r. w sprawie wykonywania kary pozbawienia wolności wobec młodocianych;

4) z dnia 6 V 1978 r. w sprawie wykonywania kary pozbawienia wolności wobec skazanych za przestępstwa nieumyślne;

5) z dnia 19 X 1978 r. w sprawie wykonywania kary pozbawienia wolności wobec skazanych, sprawców włamań (art. 208 k.k.);

6) z dnia 26 VIII 1979 r. w sprawie dalszego rozwijania kontaktów skazanych z osobami najbliższymi.

Wytyczne wymienione w punkcie 1 miały na celu ujednoczenie za-

¹ Dz. Urz. Min. Spr. 1974, nr 3, poz. 6, 7.

sad postępowania administracji zakładów karnych i aresztów śledczych w zakresie przeciwdziałania i zwalczania negatywnych przejawów podkultury więziennej. W czterech grupach ujęte zostały czynności, które należy podjąć w miarę kompleksowo i we współdziałaniu wszystkich służb zakładów karnych i aresztów śledczych.

W grupie I wytyczne przewidują czynności związane z przyjęciem do aresztu śledczego i pobytem tymczasowo aresztowanego w tym zakładzie. W grupie II — czynności związane z przeniesieniem skazanego do zakładu karnego. Grupa III, najbogatsza w treści, składająca się z 17 punktów i szeregu podpunktów obejmuje czynności związane z odbywaniem przez skazanego kary w zakładzie karnym. Między innymi wytyczne instruuja, jak prowadzić rozmowy ze skazanymi, jak obserwować i analizować przejawy tzw. „drugiego życia”, jak postępować z prowodyrami, jak chronić słabszych, jak izolować od wpływów podkultury więziennej młodocianych, jak podchodzić do konfliktów między grupami nieformalnymi, jakie metody pracy penitencjarnej szczególnie preferować itd. IV, ostatnia, grupa postanowień obejmuje postępowanie w przypadku ujawnienia przestępstw popełnionych na tle przejawów podkultury więziennej.

Wytyczne CZKK wymienione w punkcie 2 dotyczą odstępstw od przewidzianego w regulaminie sposobu wykonywania kary wobec kobiet, w tym szczególnie kobiet-matek.

Tradycyjnie, przepisy penitencjarne uwzględniały odrębności wykonywania kary pozbawienia wolności wobec kobiet. — w zakresie zapewnienia odpowiednich warunków higienicznych, sanitarnych, ograniczeń stosowania niektórych kar dyscyplinarnych, a także w zakresie przestrzegania zasad higieny i bezpieczeństwa pracy. Wytyczne z 26 V 1975 r. idą dalej, dostrzegają przede wszystkim walor macierzyństwa jako czynnik godny wykorzystania w pracy penitencjarnej ze skazanymi, a nadto widzą potrzebę zwiększenia troski o dobro dziecka. Dlatego przyjęto założenie, że należy rozwijać i umacniać kontakt matki z dzieckiem bądź odwrotnie — w razie potrzeby izolować dziecko od matki wykazującej zdemoralizowanie, oziębłość uczuciową lub wręcz wrogo traktującej swoje dzieci.

Akcent położony został oczywiście na oddziaływania pozytywne. Między innymi kobietom-matkom (dzieci do 16 lat) należy zezwalać na odbywanie widzeń we własnej odzieży, utrzymywanie korespondencji z dziećmi bez ograniczeń, przekazywanie dzieciom upominków z okazji świąt i dni dla dziecka uroczystych, na widzenia się z dziećmi bez dozoru na czas do 6 godzin — poza obrębem zakładu karnego, jak i na opuszczenie zakładu karnego bez dozoru na okres do 5 dni. Wytyczne zobowiązują naczelników zakładów karnych dla kobiet do utrzymywania systematycznych kontaktów z kierownictwem placówek opiekuńczo-wychowawczych i sądami opiekuńczymi w celu zarówno wywierania wychowawczego wpływu na dzieci, jak i dla resocjalizacyjnego oddziaływania na skazane

kobiety. Praktyka penitencjarna poszła dalej, powołano do życia w zakładzie karnym w Grudziądzu Dom Małego Dziecka. Zakład ten dysponuje też oddziałem położniczym dla tymczasowo aresztowanych i skazanych za cięższe przestępstwa, rodzących dzieci w warunkach pozbawienia wolności. Powstał ponadto Dom Matki i Dziecka w zakładzie karnym w Krzywańcu. Obie placówki są odpowiednio wyposażone, nadzorowane i prowadzone przez specjalistyczny personel. Placówka grudziądzka przeznaczona jest dla dzieci do roku, w Krzywańcu — do 3 lat.

Wytyczne z dnia 21 XII 1976 r. przewidują pewne odrębności w wykonywaniu kary w stosunku do skazanych młodocianych. Odstępstwa od zwykłego sposobu wykonywania kary mogą dotyczyć poszczególnych osób bądź grup skazanych, stanowiących np grupy robocze, oddziały mieszkalne, rygory odbywania kary. Tkwiące u podstaw wytycznych założenie włączenia samych skazanych do współuczestniczenia w procesie resocjalizacji realizowane powinno być m. in. za pomocą stworzenia odpowiednich bodźców w postaci zniesienia ograniczeń korespondencji, modyfikacji i wydłużenia widzeń, zwiększenia prawa dokonywania zakupów artykułów żywnościowych, a w sferze organizacyjnej — powoływania zespołów o cechach samorządu, z pewnym zakresem kompetencji dotyczących wykonywanej przez skazanych pracy, ich nauki, prowadzenia zajęć kulturalno-oświatowych i sportowych.

Wytyczne optymalizują i uściślają proces klasyfikacyjny dotyczący młodocianych, wiążą go z odpowiednim oddziaływaniem wychowawczym, przewidują konkretne posunięcia obejmujące kształcenie ogólne i zawodowe tych skazanych.

Wytyczne z dnia 6 V 1978 r. w sprawie wykonywania kary pozbawienia wolności wobec skazanych za przestępstwa nieumyślne powołały do życia odrębne ośrodki pracy dla tej kategorii skazanych. Wydanie wytycznych poprzedziło eksperymentalne wypróbowanie funkcjonowania jednego z takich ośrodków. Odrębne osadzenie i traktowanie skazanych za przestępstwa nieumyślne ma według wytycznych polepszyć możliwości indywidualizacji oddziaływań penitencjarnych oraz zapobiec demoralizującym wpływom skazanych za przestępstwa umyślne. Wytyczne przewidują pewne wyłączenia od zasady kierowania przestępców nieumyślnych do wyodrębnionych ośrodków pracy, określają warunki odbywania w nich kary, normują sposoby postępowania personelu ośrodków oraz regulują bardziej szczegółowe kwestie dotyczące oddziaływań penitencjarnych.

W dniu 19 X 1978 r. wydane zostały wytyczne w sprawie wykonywania kary pozbawienia wolności wobec skazanych sprawców włamań. U podstaw ich wydania legła potrzeba podjęcia działań ograniczających obserwowany w ostatnich latach wzrost liczby przestępstw kradzieży z włamaniem i łącząca się z tym konieczność poprawy efektywności wykonywania kary wobec sprawców tych przestępstw, wśród których, we-

dług przeprowadzonych przez CZZK badań, poważną część stanowili re-cydywiści i osoby prowadzące pasożytniczy tryb życia. Wytyczne zaostrzy-ły warunki odbywania kary wobec tych sprawców. Wyraża się to przede wszystkim w kierowaniu ich do zakładów karnych zamkniętych, zatrudnieniu wewnątrz zakładu, wyjątkowym przenoszeniu do ośrodków pracy, stosowaniu dozoru zasadniczego przy zatrudnianiu, które ma mieć taki charakter, by umożliwić szczególnie konsekwentne egzekwowanie pracy sumiennej i wydajnej. Dochodzą ponadto pewne utrudnienia przy staraniach o warunkowe przedterminowe zwolnienie, obowiązek występowania o ustanowienie dozoru kuratora, a w stosunku do recydywistów o ustanowienie nadzoru ochronnego. Po zwolnieniu z zakładu karnego należy skazanym włąmywaczom udzielać daleko idącej pomocy post-penitencjarnej².

Wytyczne w sprawie dalszego rozwijania kontaktów skazanych z osobami najbliższymi wydane zostały w dniu 24 VIII 1979 r. z myślą o kształtowaniu środowiska rodzinnego, umacnianiu więzi rodzinnych skazanych odbywających karę pozbawienia wolności.

Wytyczne polecają wydłużenie czasu trwania widzeń, liberalizację sposobu ich realizacji w sytuacjach, gdy przemawiają za tym względy rodzinne, np. gdy osobie odwiedzającej towarzyszy małe dziecko lub gdy odwiedzającą jest osoba starsza wiekiem (powyżej 60 lat). Zakłady karne winny odpowiednio sterować dostępnymi im środkami ułatwiającymi kontakt ze skazanym, gdy z posiadanych informacji będzie wynikać możliwość powstrzymania przez to rozpadu pożycia małżeńskiego lub zaniku więzi rodzinnej. Służyć temu mogą przedłużone widzenia, także poza terenem zakładu karnego, udzielanie zezwoleń na rozmowy telefoniczne, przenoszenie skazanych do zakładów karnych położonych bliżej miejsca zamieszkania rodziny, ograniczanie kar dyscyplinarnych pozbawiających prawa do korespondencji i widzeń, szersze udzielanie nagród w postaci opuszczenia zakładu karnego na okres do 5 dni itd.

Zakłady karne winny też, w myśl wytycznych z 24 VIII 1979 r. zwiększyć bazę lokalową służącą realizacji wizyt i odwiedzin rodzin skazanych w zakładzie karnym.

III. Treść wytycznych CZZK omówionych w punkcie II pozwala nie tylko na wnioski o ich zróżnicowaniu merytorycznym. Wynika z tego, że różnią się one także między sobą rodzajowo:

- 1) mają charakter instrumentalno-instruktażowy;
- 2) w istotny sposób określają położenie faktyczne i prawne skazanych;

² Bliższą analizę wytycznych CZZK z dnia 19 X 1978 r. i ich znaczenie dla polityki penitencjarnej — por.: A. Tobis, *Nowe tendencje w polityce penitencjarnej*, *Nowe Prawo* 1979, nr 11, s. 34 i nast.

3) obie te cechy występują także łącznie, w jednym akcie wytycznych.

Charakter instrumentalno-instruktażowy mają wytyczne z dnia 2 IV 1975 r. w sprawie przeciwdziałania i zwalczania negatywnych przejawów podkultury więziennej. Zawierają one wskazówki konkretnego postępowania służb wewnętrznych w zakładach karnych (aresztach śledczych), są głównie do nich adresowane, dotyczą zachowań organizacyjnych, wychowawczych, zawierają wiele wyjaśnień. Bezpośrednio jednak nie wpływają na zmianę sytuacji faktyczno-prawnej samych skazanych, nie modyfikują norm regulaminu, nie ustanawiają wyjątków od reguł zawartych w przepisach penitencjarnych. Wysuwa się tu na plan pierwszy administracyjny charakter tego rodzaju wytycznych, aczkolwiek pośrednio dotyczą one także problemów penitencjarnych, ponieważ mają na celu eliminację lub co najmniej ograniczenie ujemnego zjawiska w życiu zakładów karnych — tzw. podkultury więziennej, hamującej albo wręcz uniemożliwiającej kształtowanie prawidłowych postaw skazanych.

Podobny charakter, instrumentalny, organizacyjny miały np. wytyczne byłego Centralnego Zarządu Więziennictwa z dnia 15 VI 1960 r. w sprawie organizacji roku szkolnego w zakładach karnych, w których to wytycznych zawarto postanowienia dotyczące całej sfery szkolenia ogólnego i zawodowego skazanych, pośrednio tym samym umożliwiając osiągnięcie celów penitencjarnych wobec nich.

Drugi rodzaj wytycznych, jak np. wytyczne w sprawie skazanych za przestępstwa nieumyślne (z 6 V 1978 r.) i skazanych za włamania (z 19 X 1978 r.) wiąże się już ściśle ze zmianami w sytuacji faktyczno-prawnej skazanych. Ustanawiają one odrębne zasady traktowania skazanych, zmieniają warunki odbywania kary, wpływają na ich prawa i obowiązki, przewidują określone rozwiązania organizacyjne prowadzące do zmian w warunkach odbywania kary, modyfikują więc treść kary, która zresztą nie jest niezmienna w całym okresie pobytu skazanego w zakładzie karnym, ale między innymi i wytyczne do tego się przyczyniają.

Nie sposób też nie zauważyć, że niektóre wytyczne mają charakter mieszany, zawierają treści instruktażowo-wyjaśniające, porządkujące, jak również postanowienia zezwalające na odmienne traktowanie skazanych lub polecające wprowadzenie zmian do dotychczasowego stanu traktowania skazanych. Do takich należą np. wytyczne CZZK dotyczące skazanych kobiet (z 26 V 1975 r.) i młodocianych (z 21 XII 1976 r.).

IV. Wytyczne CZZK odgrywają więc dużą rolę w kształtowaniu rzeczywistości więziennej, w formowaniu warunków odbywania kary przez skazanych. Trwają obecnie prace nad nowymi regulaminami kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania. Powstaje w związku z tym pytanie, czy problematyka objęta wytycznymi CZZK winna być włączona do nowego regulaminu wykonywania kary, czy ma pozostać na

uboczu? Jeśli opowiemy się za włączeniem jej do nowej redakcji regulaminu, to z kolei zastanowić się należy, czy całość problematyki, którą zajmują się wytyczne powinien się znaleźć w regulaminie.

Odpowiadając na te pytania uważam, że nie należy włączać do nowo powstającego regulaminu wytycznych pierwszego rodzaju. Powinna się natomiast w nim znaleźć druga grupa wytycznych oraz te wszystkie treści z grupy trzeciej (mieszanej), które nie stanowią problemów tylko wewnętrznych, instruktażowych, porządkujących lub wyjaśniających. Kryterium stanowić powinny normy dotyczące bezpośredniego kształtowania sytuacji skazanych w zakładach karnych (aresztach śledczych), jako przedmiotu oddziaływań penitencjarnych.

Do nowego regulaminu, w formie odpowiednich klauzul tworzących odchylenia od głównego nurtu wykonawczego, należałoby przejąć wytyczne: w sprawie skazanych kobiet (z dnia 26 V 1975 r.), w sprawie skazanych młodocianych (z dnia 21 XII 1976 r.), dotyczące skazanych za przestępstwa nieumyślne z dnia 6 V 1978 r.), oraz wytyczne w sprawie dalszego rozwijania kontaktów skazanych z osobami najbliższymi (z dnia 24 VIII 1979 r.).

Wszystkie te wytyczne mają solidne, racjonalne oparcie w potrzebie humanizacji warunków odbywania kary, w zasadach pracy resocjalizacyjnej ze skazanymi, w próbach złagodzenia ujemnych skutków uwięzienia wynikających dla najbliższej rodziny, a przede wszystkim dla dzieci skazanych.

Dalszym argumentem przemawiającym za włączeniem postanowień wskazanych wytycznych do regulaminu jest konieczność dążenia do w miarę jednolitego, kompleksowego ujmowania formalnego przepisów prawa penitencjarnego. Mnogość aktów prawnych nie sprzyja praktyce prawidłowego ich stosowania. Nie oznacza to oczywiście postulatu likwidacji wytycznych CZZK w przyszłości. Są one nieodzowne w związku z podstawową prawdą, że nie da się precyzyjnie przewidzieć przyszłych zmian w stosunkach społecznych i kierunkach polityki kryminalnej, a w tym i penitencjarnej, zwłaszcza w perspektywie odleglejszej w czasie, mimo pełnego szacunku dla stabilności tak zasadniczego aktu penitencjarnego, jakim jest regulamin wykonywania kary pozbawienia wolności.

Do nowego regulaminu nie należałoby natomiast, mimo odpowiadania przyjętemu kryterium, włączać wytycznych dotyczących skazanych za włamanie (z dnia 19 X 1979 r.). Przemawiają przeciwko temu argumenty nazbyt daleko idącej szczegółowości, stwarzania dla jednego przepisu karnego odrębności, która mogłaby okazać się mniej potrzebna w dłuższym okresie funkcjonowania regulaminu. Grupy i podgrupy klasyfikacyjne i różnicowanie w związku z tym sposobu traktowania skazanych opiera się częściej na bardziej ogólnych, kryminologicznych założeniach, w których rodzaj popełnionego czynu stanowi pewien element kompozycji, nie stanowi jednak podstawy samodzielnej odrębnej trak-

towania skazanych. Pozostałe wytyczne (materialne) grupują osoby, które takie cechy ogólne posiadają — kobiety, młodociani, przestępcy nieumyślni.

Wytyczne dotyczące skazanych za włamania odrębnego typu kryminologicznego — w pełni tego słowa znaczeniu — nie kreuja. Do pomyslenia natomiast byłaby koncepcja wyodrębnionego traktowania skazanych za przestępstwa przeciwko mieniu, np. w odróżnieniu od sprawców przestępstw opartych na działaniu agresywnym. Lecz, jak na razie, nie uczyniono u nas próby wpisania tego podziału w zasady klasyfikacji i w normy prawa penitencjarnego.

W każdym razie wytyczne dotyczące skazanych za włamania powinny pozostać poza przepisami regulaminu, a nadto winny podlegać stałej weryfikacji co do potrzeby ich funkcjonowania. Nic nie stoi na przeszkodzie, by je zmodyfikować czy całkowicie odwołać.

Na odrębne zainteresowanie zasługuje ponadto zagadnienie legitymacji do stanowienia wytycznych CZZK.

Nowy regulamin powinien zawierać upoważnienie do wydawania wytycznych przez Dyrektora Generalnego w Ministerstwie Sprawiedliwości, przełożonego CZZK. Problem leży bowiem w tym, że uprawnienia, o których mowa w art. 212 k.k.w. należą do Ministra Sprawiedliwości, a pośrednio i do Prokuratora Generalnego PRL, ponieważ artykuł ten poleca porozumienie się Ministra z Prokuratorem w kwestii zarówno wydawania regulaminów, jak i innych przepisów stanowionych na jego podstawie. Tymczasem wytyczne CZZK wydawane są przez Dyrektora Generalnego w Ministerstwie Sprawiedliwości mocą pewnego rodzaju wewnętrznego „materialnego zastępstwa” Ministra, w stosunku do kierowanego przez Dyrektora Generalnego, o niepełnej samodzielności, resortu więziennictwa. Praktyka ta nie jest niestety oparta na prawie, chodzi tu zwłaszcza o ten rodzaj wytycznych, które zmieniają w sposób istotny położenie skazanych w zakładach karnych, decydują o warunkach odbywania kary. Mniej krytycznie z formalnego punktu widzenia można spoglądać na stanowienie wytycznych w rezultacie korzystnych dla skazanych (np. dla kobiet-matek, młodocianych, przestępców nieumyślnych). Gorzej — gdy wytyczne zastrzają sposób wykonywania kary (skazani za włamania). Dlatego dla rozproszenia rodzących się wątpliwości natury prawnej należałoby upoważnić wyraźnie Dyrektora Generalnego do stanowienia wytycznych w przepisie odpowiedniej rangi — najlepiej w regulaminie, z zastrzeżeniem, że upoważnienie to dotyczy wytycznych instrumentalnych i tych spośród materialnych, które nie pogarszają sytuacji skazanych. Gdyby chodziło o zmiany na niekorzyść skazanych — odpowiednie regulacje oparte na art. 212 k.k.w. powinien podejmować Minister Sprawiedliwości — niekoniecznie w formie wytycznych — a raczej w bardziej solidnej formie prawnej — zarządzenia publikowanego w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa.

THE ROLE OF GUIDELINES OF THE CENTRAL BOARD OF PENITENTIARIES
IN PENITENTIARY LAW

Summary

Guidelines published under the rule of the Interim Regulations of Imprisonment Sentence Execution of 25 Jan. 1974 are discussed in this article. The guidelines are considered to be intradepartmental by-laws.

In connection with the above the following are at issue: counteracting and fighting negative aspects of penitentiary subculture, deviations from the regulations in case of the sentenced women, execution of imprisonment of juvenile delinquents, execution of imprisonment of inadvertent offenders, sentenced of burglary, contacts of the sentenced with their relatives.

The author presents a classification of guidelines. Their content is also discussed in aspect of their formal proclamation, as well as on account of the legislative work on new executive criminal law. Guidelines infringing the right of sentenced to proper execution of their criminal penalty are criticized. The author delimits a scope of possible inclusions of guidelines to the Regulations of the Execution of Imprisonment Sentence which are being created.